

Diagnostická kritéria sepse u dětí a úvodní léčba

Jiří Žurek

Klinika dětské anesteziologie a resuscitace LF MU,
FN Brno

Mortalita sepse u dětí

- všeobecně nižší než u dospělých (2-10%)
- nemocniční mortalita u těžké sepse
 - 2% (zdraví)
 - 8% (chron. nemocní)

- Odetola FO, Gebremariam A, Freed GL: Patient and hospital correlates of clinical outcomes and resource utilization in severe pediatric sepsis. *Pediatrics* 2007; 119:487–494
- Goldstein B, Giroir B, Randolph A; International Consensus Conference on Pediatric Sepsis: International pediatric sepsis consensus conference: Definitions for sepsis and organ dysfunction in pediatrics. *Pediatr Crit Care Med* 2005; 6:2–8

Definice šoku

Septic shock, most commonly a combination of distributive, hypovolemic, and cardiogenic shock, by definition, requires manifestations of decreased organ perfusion.

Klinická manifestace

- Zánětlivá triáda
 - horečka
 - tachykardie
 - teplá, zarudlá kůže
 - Hypoperfuse
 - alterace vědomí
 - oligo - anurie
 - > CFT – čas tvorby koagula
 - wide pulse pressure
-
- Warm Shock

Klinická manifestace

- Hypotenze
 - studená a opocená kůže
 - mramorování
 - tachykardie
 - cyanóza
 - hypoxemie
 - acidoza
-
- Cold shock

....early recognition of pediatric septic shock using clinical examination, not biochemical tests

Clinical practice parameters for hemodynamic support of pediatric and neonatal septic shock: 2007 update from the American College of Critical Care Medicine, Crit Care Med. 2009 Feb;37:666-88

Ideální klinická diagnostika předchází

- hypotenzi
- hypotermii nebo hypertermii
- alteraci stavu vědomí
- periferní vazodilataci (warm shock), nebo
vazokonstrikci s capillary refill > 2 sec
(cold shock).

Kardiovaskulární systém v sepsi

- ↑ HR → ↑ mortality¹
kojenci HR <90/min a >160/min
děti HR <70/min a >150/min
- hypotenze s capillary refill <3s – mortalita 5%
hypotenze s capillary refill >3s – mortalita 33%
- ↑ SVR – absence nebo slabá periferní pulsace, chladné končetiny, prodloužený capillary refill
- úprava hemodynamických parametrů na základě terapeutických doporučení ACCM/PALS – redukce mortality o 40% ²

¹ Pollack et al. Pediatric risk of mortality (PRISM) score. *Crit Care Med* 1988; 16:1110–1116

² Carcillo et al. Early shock reversal is associated with reduced childhood neurologic morbidity and mortality. *Pediatrics* 2009; 124:2 500-508

Dýchací aparát v sepsi

- tachypnoe – kompenzace metabolické acidozy
- dyspnoe, cyanoza kůže a sliznic
- intersticiální, alveolární edém
- sepsis induced lung injury (ALI, ARDS)

CNS v sepsi

- Hippocrates (460-370 B.C.) – vztah mezi systémovým onemocněním a mozkovou dysfunkcí
- zmatenosť, dezorientácia, tŕes, myoklonus, kŕeč,....septická encefalopatie
- sepse ↑ riziko DMO, PMR, zrakového a sluchového postižení¹

¹ Schlapbach LJ et al. Impact of sepsis on neurodevelopmental outcome in a Swiss National Cohort of extreme premature infants.
Pediatrics 2011;128:348-57

Ledviny v sepsi

- oligurie → anurie; vzestup kreatinin, ↓GF
- modified RIFLE criteria in critically ill children with acute kidney injury¹

¹ Akcan-Arikan A et al. (2007) Modified RIFLE criteria in critically ill children with acute kidney injury. Kidney Int 10:1028–1035

Laboratorní parametry sepsy

Specific laboratory tests

Blood, cerebrospinal fluid and urine culture

Direct visualisation of bacteria (Gram stain

Detection of bacterial antigens

Polymerase chain reaction (amplification of bacterial DNA, i.e. 16S rDNA)

Haematological investigations

White blood cell counts, total and differential, platelet count

CRP, procalcitonin, ESR, serum amyloid, other acute phase reactants: haptoglobin, lactoferrin, neopterin, inter-inhibitor proteins (Ilips), lipopolysaccharide-binding protein (LBP), C5a, C5L2, immunoglobulins

Cytokines and receptors

IL-1, IL-6, IL-8, IL-10

IL-1ra, IL-2rs

IP-10, RANTES, TNF- α , IFN- γ

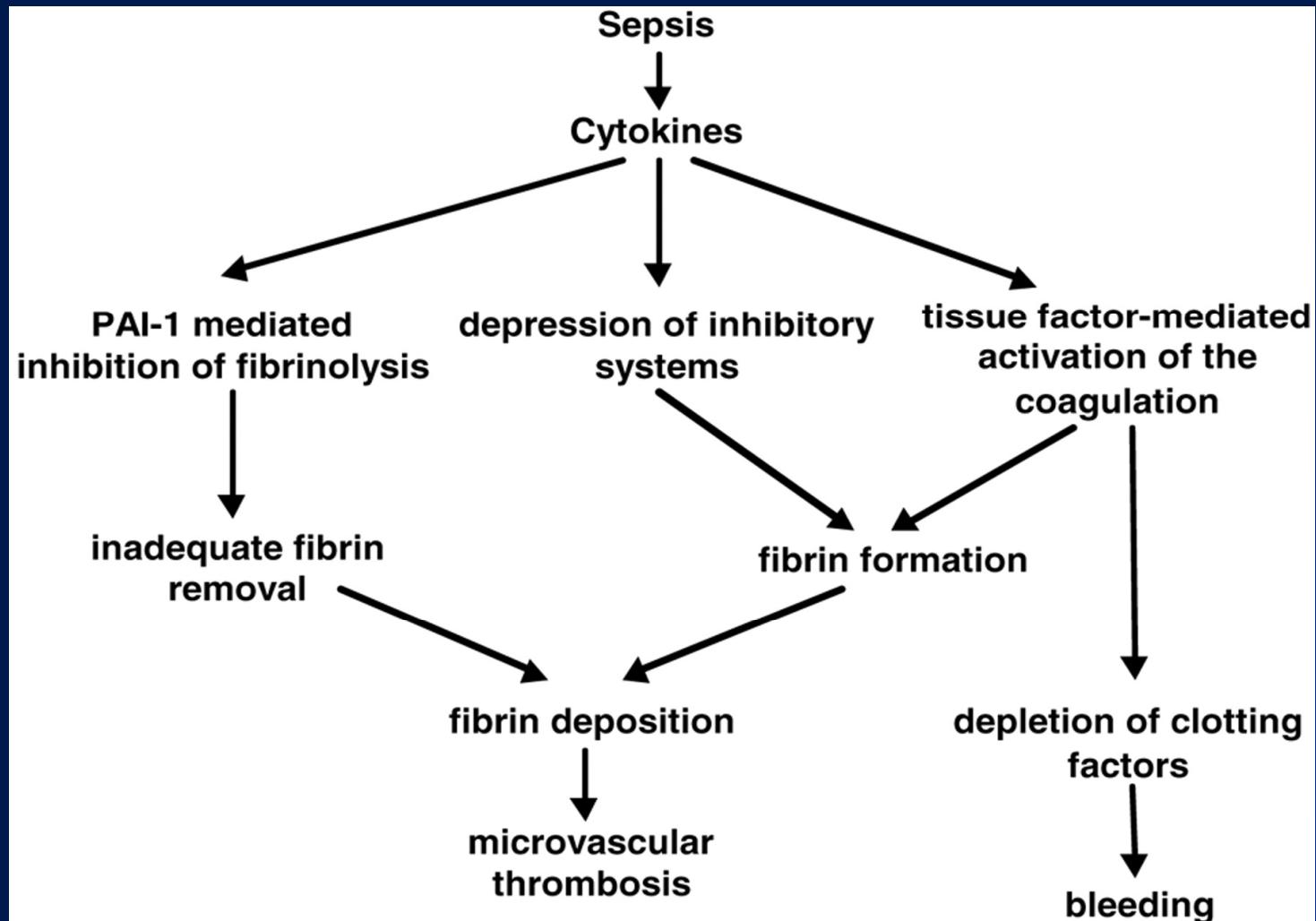
G-CSF, CSF1, SCF

MIP1-a

sCD14, sICAM-1, CD11b, CD64, CD69, CD25, CD45RO, CD19, CD33, CD66b

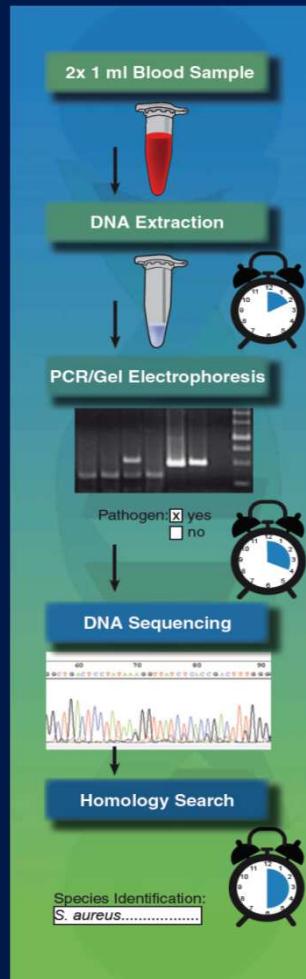
Proteomics and genomics

Coagulation imbalance during sepsis

Zeerleder S et al. Chest 2005;128:2864-2875

Polymerase Chain Reaction - PCR

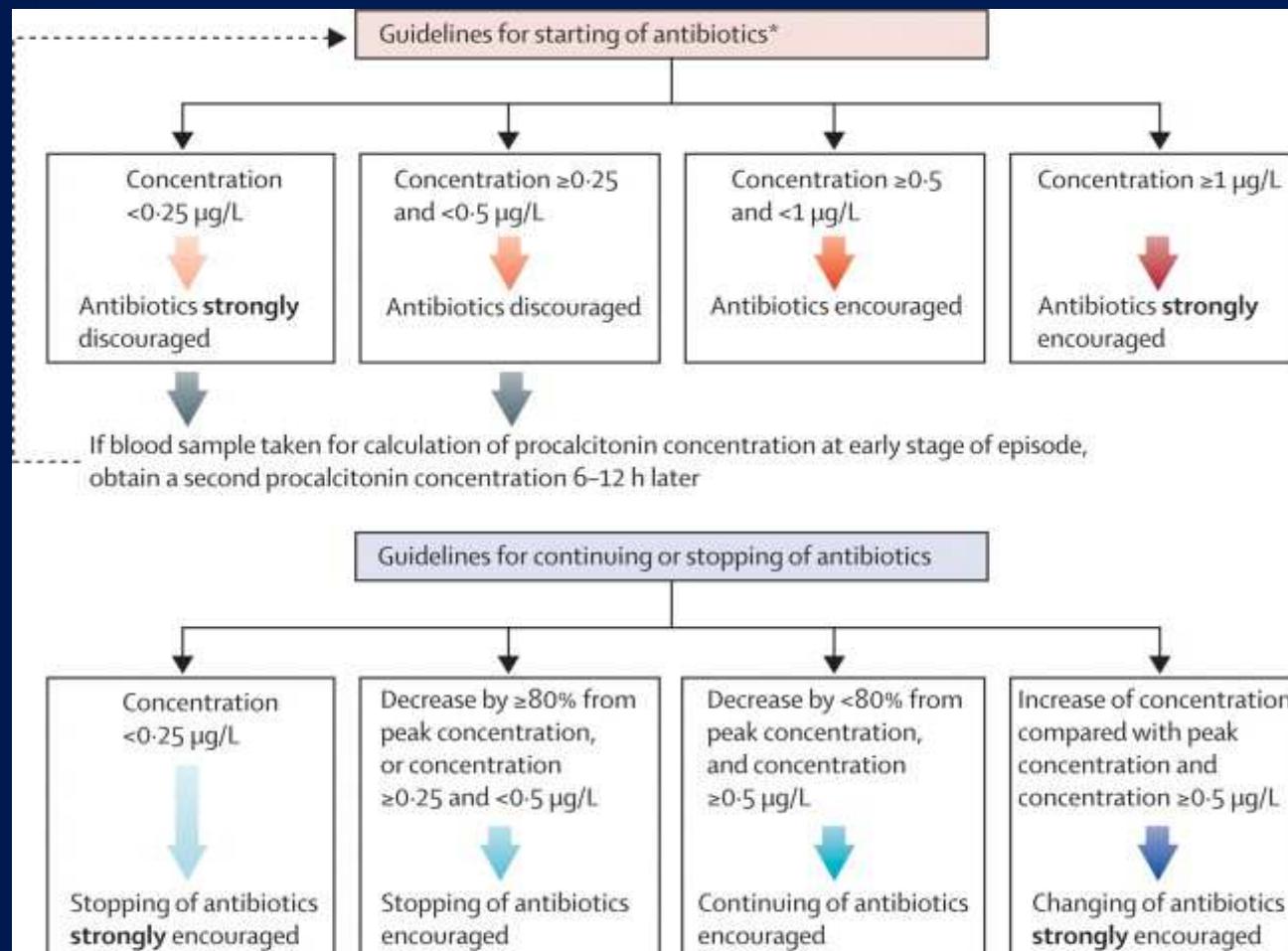

Lucignano B et al. Multiplex PCR Allows Rapid and Accurate Diagnosis of Bloodstream Infections in Newborns and Children with Suspected Sepsis. *J Clin Microbiol.* 2011;49:2252-8

Millar M et al. Accuracy of bacterial DNA testing for central venous catheter-associated bloodstream infection in children with cancer. *Health Technol Assess* 2011 Feb;15:1-114.

Resti M et al. Community-acquired bacteremic pneumococcal pneumonia in children: diagnosis and serotyping by real-time polymerase chain reaction using blood samples. *Clin Infect Dis.* 2010;51:1042-9.

Procalcitonin

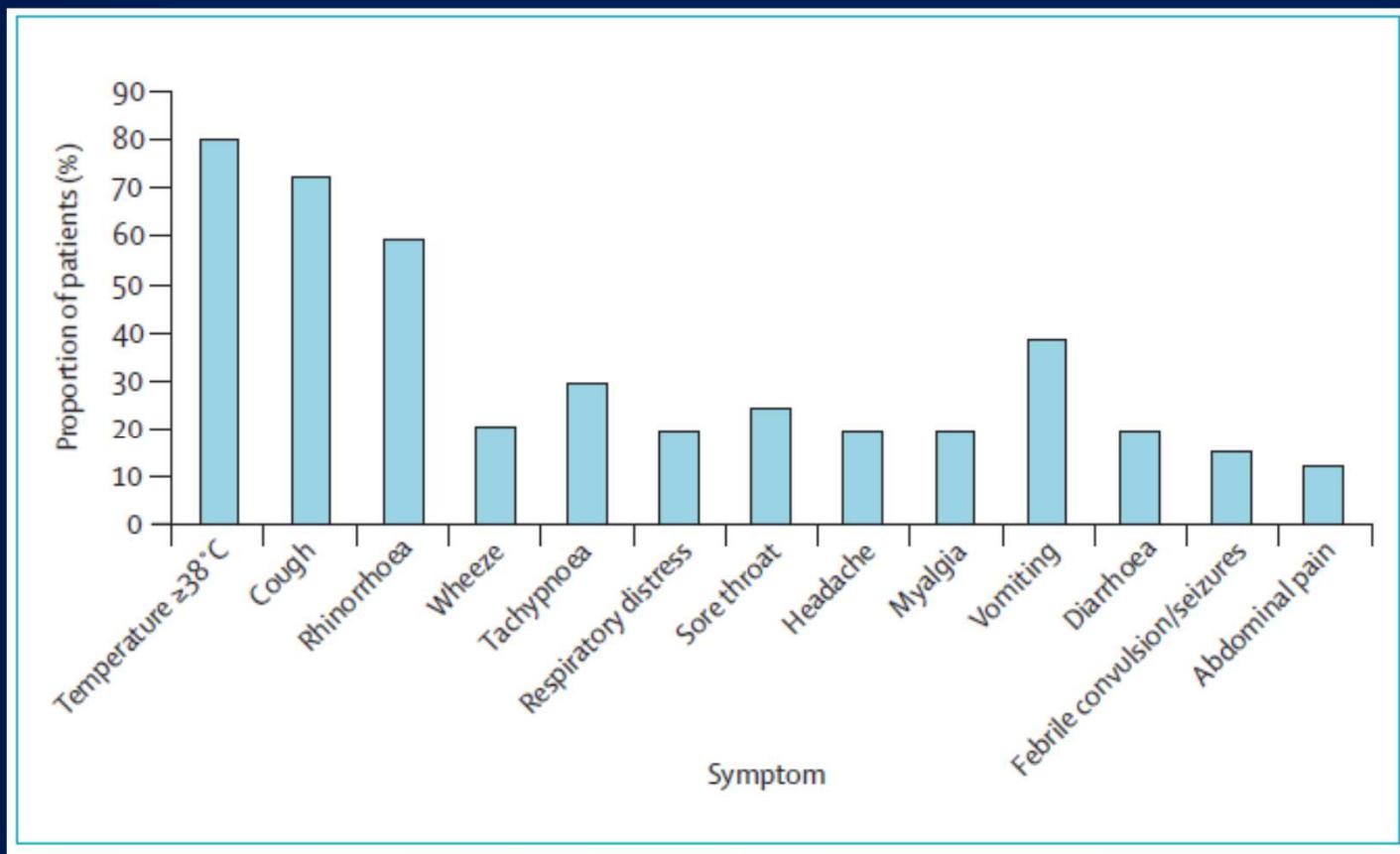

Bouadma L et al. Use of procalcitonin to reduce patients' exposure to antibiotics in intensive care units (PRORATA trial): a multicentre randomised controlled trial. Lancet 2010 6:463-74

Respiratory Syncytial Virus (RSV)

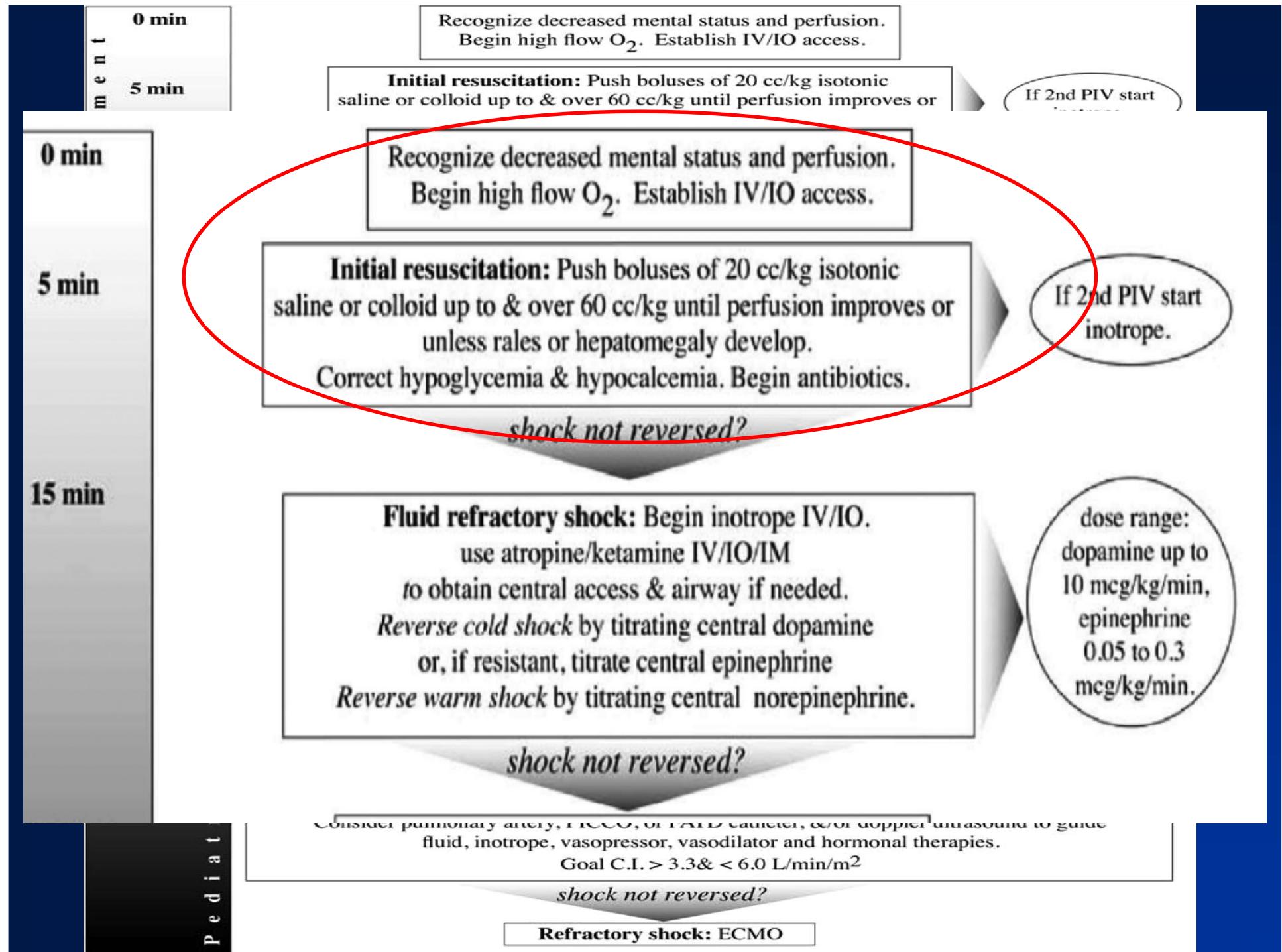
- horečka, kašel, tachypnoe, cyanoza, dušnost, chrůpky, „sepsislike presentation“
- stěr z nosohltanu, odsátí sekretu, laváž dg. enzymatická imunoanalýza, detekující protilátky proti RSV

H1N1 u dětí

Lister P et al. Swine-origin influenza virus H1N1, seasonal influenza virus, and critical illness in children.
Lancet 2009; 22:605-7

- rychlé a správné vyhodnocení klinického stavu
- správný odběr materiálu na diagnostiku
- odpovídající terapie a monitorace

Úvodní resuscitace

- O₂ – obličejobá maska, nosní brýle, CPAP
- periferní intravenózní, event. intraoseální přístup
- zajištění DC – intubace, UPV →↑ nitrohrudní tlak
→ hemodynamická nestabilita
- Dellinger RP et al. Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Severe Sepsis and Septic Shock:2012. Crit Car. Med. 2013;41:580-637

Iniciální terapeutický cíl

- capillary refill ≤ 2 s
- normální tlak krve v závislosti na věku
- normální AS bez diferencí mezi periferií a centrem
- teplé končetiny, diuréza > 1 ml/kg/hr, normální stav vědomí
- ScvO₂ saturace $\geq 70\%$ a cardiac index mezi 3.3 -6.0 l/min/m²
- Dellinger RP et al. Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Severe Sepsis and Septic Shock:2012. Crit Car. Med. 2013;41:580-637

Cláudio F. de Oliveira
Débora S. F. de Oliveira
Adriana F. C. Gottschald
Juliana D. G. Moura
Graziela A. Costa
Andréa C. Ventura
José Carlos Fernandes
Flávio A. C. Vaz
Joseph A. Carcillo
Emanuel P. Rivers
Eduardo J. Troster

ACCM/PALS haemodynamic support guidelines for paediatric septic shock: an outcomes comparison with and without monitoring central venous oxygen saturation

ScvO₂ goal-directed therapy >70%

- nižší mortalita (28-day mortality 11.8% vs. 39.2%, $p = 0.002$)
- méně nově vzniklých orgánových dysfunkcí ($p = 0.03$)

ScvO₂ goal-directed therapy >70% vyžaduje během prvních 6h

- více krystaloidů 28 (20–40) vs. 5 (0–20) ml/kg; $p < 0.0001$
- více krevních transfuzí 45.1% vs. 15.7%; $p = 0.002$)
- větší inotropní podporu 29.4% vs. 7.8%; $p = 0.01$)

Úvodní ATB terapie

- podání ATB do 1 hod od doby dg. těžké sepse
- odběr hemokultury před podáním ATB; bez zpoždění podání ATB
- výběr ATB dle doporučení místního ATB střediska
- i.m., per os podání při nemožnosti zajistit i.v. vstup
- kontrola zdroje infekce
- Dellinger RP et al. Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Severe Sepsis and Septic Shock:2012. Crit Car. Med. 2013;41:580-637

Tekutinová resuscitace – první hodina

- **začátek rychlý bolus 20ml/kg :**

- izotonický krystaloid nebo 5% albumin
- přetlakovou infuzí nebo „z ruky“
- titrace - adekvátní TK a akce srdeční
- kvalitní periferní pulsace, capillary refill
- úroveň vědomí, diuréza
- zvýšení dechové práce, šelest, cvalový rytmus (gallop) nebo hepatomegalie– oběhové přetížení!!!.....ionotropní podpora
- anemie – podání krevní transfuze
- korekce hypoglykémie a hypokalcémie

- Dellinger RP et al. Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Severe Sepsis and Septic Shock:2012. Crit Car. Med. 2013;41:580-637

Tekutinová resuscitace – první hodina

- iniciální resuscitace většinou vyžaduje 40 - 60ml/kg
 - non-responders – hemodynamický monitoring
 - malé změny v CVP – lze podat další tekutiny
 - velký objem tekutin není spojen s ↑ ARDS, nebo s edémem mozku
- capillary leak
 - → ↑ zvýšená potřeba tekutin; několik dnů

Feltes TF et al. Quantitated left ventricular systolic mechanics in children with septic shock utilizing noninvasive wall stress analysis. *Crit Care Med* 1994; 22:1647–1659

Dellinger RP et al. Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Severe Sepsis and Septic Shock:2012. *Crit Car. Med.* 2013;41:580-637

Time- and fluid-sensitive resuscitation for hemodynamic support of children in septic shock: barriers to the implementation of the American College of Critical Care Medicine/Pediatric Advanced Life Support Guidelines in a pediatric intensive care unit in a developing world

Oliveira CF et al.

Pediatr Emerg Care 2008 Dec;24 :810-5

- 90 pacientů; 83% septický šok, 17% těžká sepse
- 80 pacientů preexistující „severe chronic diseases“
- 20 ml/kg 60 min – mortalita 73%; > 40 ml/kg 33% ($p < 0.05$)

léčba do 30 min. po dg vs. léčba > 60 min. po dg.

↓ mortality o 40% ($p < 0.05$)

Jaké tekutiny?

- **Krystaloidy**

- 0,9% NaCl, Ringer laktát
12.....balancované roztoky?

- **Koloidy**

- dextran, želatina, 5% albumin
12.....HES?

- **FFP**

- korekce PT, APTT
 - hypotenze – vazoaktivní kininy, ↑ koncentrace citrátu

Tekutinová resuscitace – po první hodině

- perzistentní hypovolemie¹
 - capillary leak; několik dní
- další dodávka tekutin – dosažení optimálních hodnot¹
 - perfuzní tlak
 - CVP
 - end-diastolický tlak – ECHO
 - optimalizace tlaku v zaklínění v plicnici (PAWP)
 - CO

¹ Brierley et al. Clinical practice parameters for hemodynamic support of pediatric and neonatal septic shock: 2007 update from the American College of Critical Care Medicine. Crit Car. Med. 2009 Feb;37(2):666-88

Hemoglobin

- Obsah kyslíku v arteriální krvi: $\text{CaO}_2 = \text{Hb} \times \text{SaO}_2 \times 1,39 + 0,03 \times \text{PaO}_2$
- Dodávka (transport) kyslíku: $\text{DO}_2 = \text{CO} \times \text{CaO}_2$
- Koncentrace hemoglobinu
minimum 100g/l¹²
 $\text{Hemoglobin} > 100\text{ g/l}$ – krystaloidy
 $\text{Hemoglobin} < 100 \text{ g/l}$ - transfuze erytrocytů

¹de Oliveira CF et al: ACCM/PALS haemodynamic support guidelines for paediatric septic shock: An outcomes comparison with and without monitoring central venous oxygen saturation. *Intensive Care Med* 2008; 34: 1065–1075

²Rivers E et al. Early goal-directed therapy in the treatment of severe sepsis and septic shock. *N Engl J Med* 2001; 346:1368–

Tekutinová resuscitace – po první hodině

- **při prodlouženém INR**
 - podání čerstvě zmražené plazmy
- **po EGDT → přetížení tekutinami přibližně o 10% → ledviny nejsou schopny tuto tekutinu eliminovat!**
 - použití diuretik event. peritoneální dialýzy nebo kontinuálních eliminačních metod
- **↑ hladina laktátu a vzestup AG**
 - zajistit dostatečnou dodávku kyslíku ($\text{ScvO}_2 > 70\%$)... $\text{Hb} > 100 \text{ g/l}$
 - hodnota $\text{Cl} > 3,3 \text{ l/min/m}^2$...dostatečnou dodávkou tekutin
 - ... použitím vasoaktivních látek
- **hodnota glykémie v rozmezí 4,4 – 8,3 mmol/l**
 - izotonický roztok 10% glukózy
 - hyperglykemie ...inzulin

Roztoky glukózy < 10% nejsou schopny zajistit dostatečnou dodávku glukózy

Table 2. Death and Other Adverse Event End Points at 48 Hours and 4 Weeks.

End Point	Albumin Bolus (N=1050)	Saline Bolus (N=1047)	No Bolus (N=1044)	Saline Bolus vs. No Bolus		Albumin Bolus vs. No Bolus		Albumin Bolus vs. Saline Bolus		Albumin and Saline Boluses vs. No Bolus	
				Relative Risk (95% CI)	P Value	Relative Risk (95% CI)	P Value	Relative Risk (95% CI)	P Value	Relative Risk (95% CI)	P Value
no. (%)											
48 Hours											
Death — no. (%)	111 (10.6)	110 (10.5)	76 (7.3)	1.44 (1.09–1.90)	0.01	1.45 (1.10–1.92)	0.008	1.00 (0.78–1.29)	0.96	1.45 (1.13–1.86)	0.003
Pulmonary edema — no. (%)	14 (1.3)	6 (0.6)	6 (0.6)								
Increased intracranial pressure — no. (%)	16 (1.5)	18 (1.7)	11 (1.1)								
Severe hypotension — no. (%)*	1 (0.1)	2 (0.2)	3 (0.3)								
Allergic reaction — no. (%)	3 (0.3)	4 (0.4)	2 (0.2)								
Pulmonary edema, increased intracranial pressure, or both — no. (%)†	27 (2.6)	23 (2.2)	17 (1.6)	1.34 (0.72–2.51)	0.34	1.57 (0.87–2.88)	0.10	1.17 (0.68–2.03)	0.49	1.46 (0.85–2.53)	0.17
4 Weeks											
Death — no. (%)	128 (12.2)	126 (12.0)	91 (8.7)	1.38 (1.07–1.78)	0.01	1.40 (1.08–1.80)	0.01	1.01 (0.80–1.28)	0.91	1.39 (1.11–1.74)	0.004
Neurologic sequelae — no./total no. (%)‡	22/990 (2.2)	19/996 (1.9)	20/997 (2.0)	0.95 (0.51–1.77)	0.87	1.10 (0.61–2.01)	0.74	1.16 (0.63–2.14)	0.62	1.03 (0.61–1.75)	0.92
Neurologic sequelae or death — no./total no. (%)‡	150/990 (15.2)	145/996 (14.6)	111/997 (11.1)	1.31 (1.04–1.65)	0.02	1.36 (1.08–1.71)	0.008	1.04 (0.84–1.28)	0.71	1.33 (1.09–1.64)	0.005

Acute Management of Dengue Shock Syndrome: A Randomized Double-Blind Comparison of 4 Intravenous Fluid Regimens in the First Hour

Ngo Thi Nhan,¹ Cao Xuan Thanh Phuong,^{1,a} Rachel Kneen,^{2,3} Bridget Wills,^{2,3} Nguyen Van My,¹ Nguyen Thi Que Phuong,¹ Chu Van Thien,¹ Nguyen Thi Thuy Nga,¹ Julie A. Simpson,^{2,3} Tom Solomon,^{2,3} Nicholas J. White,^{2,3} and Jeremy Farrar^{2,3}

¹Dong Nai Paediatric Hospital, Bien Hoa, Dong Nai Province, ²Wellcome Trust Clinical Research Unit, Centre for Tropical Diseases, Ho Chi Minh City, Vietnam; and ³Centre for Tropical Medicine, Nuffield Department of Medicine, University of Oxford, Oxford, United Kingdom

Table 1. WHO guidelines for the diagnosis of dengue haemorrhagic fever (DHF) and dengue shock syndrome (DSS).

DHF grade	Duration of fever, d	Hemorrhage	Thrombocytopenia: platelets/mm ³	Increased vascular permeability
I	>2, ≤7	Positive tourniquet test only	≤100,000	Plasma leakage ^a
II	>2, ≤7	Spontaneous bleeding ^b	≤100,000	Plasma leakage ^a
III (DSS)	>2, ≤7	Positive tourniquet test and/or spontaneous bleeding ^b	≤100,000	Plasma leakage ^a and circulatory failure with pulse pressure ≤20 mm Hg or hypotension for age
IV (DSS)	>2, ≤7	Positive tourniquet test and/or spontaneous bleeding ^b	≤100,000	Plasma leakage ^a and profound shock with undetectable pulse and blood pressure

Table 3. Effect of treatment group on selected clinical and laboratory parameters.

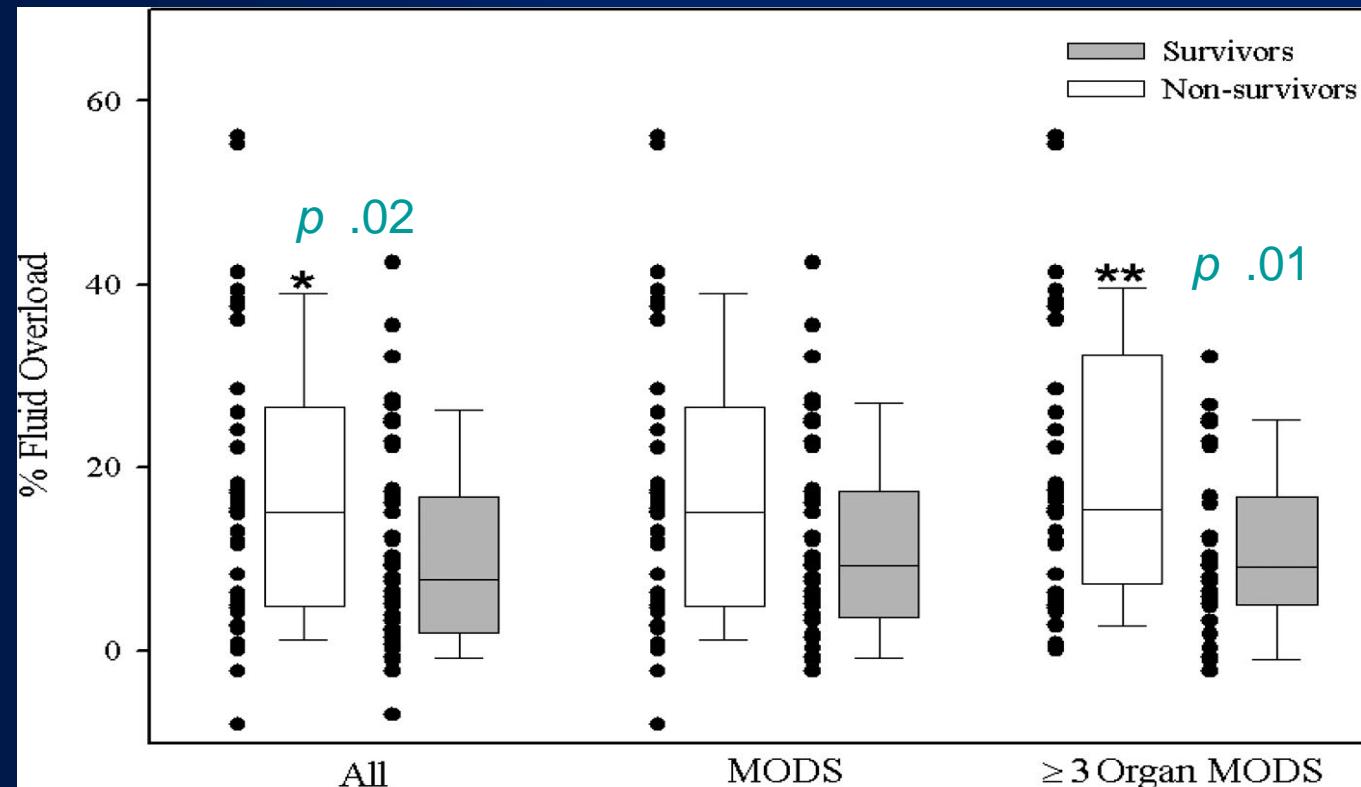
Outcome variable	Solution administered					<i>P</i>
	All patients (n = 222)	Dextran 70 (n = 55)	Gelatin (n = 56)	Lactate Ringer's (n = 55)	"Normal" saline (n = 56)	
Primary						
PPRT, h median (range)	0.75 (0.25–7)	0.50 (0.25–3)	0.50 (0.25–2)	0.75 (0.25–7)	0.75 (0.25–3)	.030 ^a
PPRT >1 h, no. (%) of patients	21 (9.5)	3 (5.5)	3 (5.4)	11 (20)	4 (7.1)	.022 ^a
Mean \pm SD	11.7 \pm 5.5	15 \pm 6.8	11.4 \pm 4	10 \pm 4.1	10.3 \pm 5.6	.068
Range	1.5–23	2.5–23	3–17	3–16	1.5–23	
Secondary						
Decrease in hematocrit at 1 h, %						
Mean \pm SD	8.4 \pm 3.8	11.5 \pm 3.3	9.7 \pm 3.0	5.7 \pm 2.8	6.5 \pm 2.9	<.001 ^a
Range	–2 to 19	2 to 19	0 to 16	–2 to 13	0 to 17	
Decrease in pulse at 1 h, beats/min						
Total volume of iv fluid infused, mL/kg						
Mean \pm SD	134.1 \pm 20.6	134.3 \pm 22.1	135 \pm 23.5	134.2 \pm 19.9	132.9 \pm 16.6	.954
Range	89–212	89–189	93–212	103–182	106–172	
Requirement for dextran after first hour, no. (%) of patients	69 (31.1)	17 (30.9)	15 (26.8)	20 (36.4)	17 (30.4)	.749
Volume of dextran after first hour, mL/kg (n = 69) ^b						
Mean \pm SD	28.3 \pm 12.7	22.1 \pm 6.1	30.7 \pm 11.6	33.5 \pm 14.3	26.3 \pm 14.3	.035 ^a
Range	10–69	0–37.5	15–75	15–64	15–69	
Required furosemide, no. (%) of patients	25 (11.7)	5 (9.1)	11 (17.9)	8 (14.5)	12 (21.4)	.328
NOTE. PPRT, pulse pressure recovery time.						
^a Significant <i>P</i> value.						
^b In 6 patients the pulse at presentation with shock was too rapid and weak to count accurately; thus n = 216 for the whole study group (A, 55; B, 56; C, 50; D, 55).						

Mortalita 0 %

Fluid overload before continuous hemofiltration and survival in critically ill children: A retrospective analysis*

Jason A. Foland, MD; James D. Fortenberry, MD, FAAP, FCCM; Barry L. Warshaw, MD, FAAP;
Robert Pettignano, MD, FAAP, FCCM; Robert K. Merritt, MA; Micheal L. Heard, RN; Kris Rogers, RN;
Chris Reid, RRT; April J. Tanner, RN; Kirk A. Easley, MS

Crit Care Med 2004 Vol. 32, No. 8

Úvodní tekutinová resuscitace

- začátek rychlý bolus 20ml/kg..... 40 - 60ml/kg....200ml/kg
- izotonický krystaloid, 5% albumin
- Hb > 100g/l
- FFP

Inotropes/Vasopressors/Vasodilators – první hodina

15 min

Fluid refractory shock: Begin inotrope IV/IO.

use atropine/ketamine IV/IO/IM

to obtain central access & airway if needed.

Reverse cold shock by titrating central dopamine
or, if resistant, titrate central epinephrine

Reverse warm shock by titrating central norepinephrine.

dose range:
dopamine up to
10 mcg/kg/min,
epinephrine
0.05 to 0.3
mcg/kg/min.

- Thompson MJ, et al. Clinical recognition of meningococcal disease in children and adolescents. *Lancet* 2006; 367:397–403
- Dellinger RP et al. Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Severe Sepsis and Septic Shock:2012. *Crit Car. Med.* 2013;41:580-637

Kortikosteroidy

- u dětí bez odpovědi na tekutinovou resuscitaci a na katecholaminy rezistentním šokem, s předpokládanou či potvrzenou adrenální insuficiencí
 - 25% dětí se septickým šokem ma absolutní AI
 - iniciální léčba 50 mg/m²/24 hod → 50mg/kg/den
 - hladina sérového kortizolu
- Dellinger RP et al. Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Severe Sepsis and Septic Shock:2012. Crit Car. Med. 2013;41:580-637
- Zimmerman JJ, et al. Adjunctive corticosteroid therapy in pediatric severe sepsis: Observations from the RESOLVE study. *Pediatr Crit Care Med* 2011; 12:2–8

Surviving Sepsis Guidelines Updated

**Preview from the 41th Society of
Critical Care Medicine Meeting**

Jun 16, 2012

<http://pulmccm.org/2012/critical-care-review/surviving-sepsis-guidelines-updated-at-sccm-meeting/>

